

Kerktorendenken moet verdwijnen

De gemeenten in Zuid-Limburg tekenden gisteren de regionale afspraken voortvloeiend uit het Provinciaal Omgevingsplan Limburg.

Een 'historisch moment' noemt gedeputeerde Hans Teunissen (D66) met enig gevoel voor overdrijving de ondertekening van de regionale afspraken over de uitwerking van het Provinciaal Omgevingsplan Limburg (POL) 2014. Kort gezegd worden in dat document nadere afspraken gemaakt over ruimtelijke opgaven in Limburg. Waar mag nog een bedrijventerrein komen, welke winkels horen bij welke stad en waar ligt de focus op vrijetijdseconomie en waar juist minder?

Op het gebied van wonen zijn daarover al afspraken gemaakt. En daardoor is al een streep gegaan door meerdere plannen voor nieuwe woningen. Er is geen behoefte aan, en dus geen ruimte meer voor. Pijnlijk, maar bittere noodzaak.

Over de thema's detailhandel, kantoren, bedrijventerreinen, energie, landschap, land- en tuinbouw en vrijetijdseconomie worden nog nadere afspraken gemaakt. En ook dat gaat pijn doen, weet Teunissen. „We willen af van het kerktorendenken. Er moet ook echt regionaal worden gedacht. En dat betekent dat niet meer overal alles kan. Plannen moeten geschrapt worden, maar er zal ook meer regie worden gevoerd. Gulpen-Wittem kan bijvoorbeeld wel studenten willen trekken, maar die passen veel beter in de studentenstad Maastricht. Dus moeten daar ook de faciliteiten komen. Ook als dat betekent dat er een streep moet door initiatieven in Gulpen-Wittem.”

Het is lang niet voor het eerst dat gepoogd wordt tot meer samenwerking te komen tussen de gemeenten. Toch is er nu één groot verschil, zegt Teunissen. Waar voorheen de regels werden gedictieerd vanuit het gouvernement, verzinnen de gemeenten nu zelf de afspraken en de uitwerking daarvan. Bij de woonafspraken werkte dat, en Teunissen heeft geen reden te twifelen dat die positieve houding bij de gemeentebesturen veranderd is. „Ze zien zelf dat samenwerking noodzakelijk is. Het kan niet meer anders.” Gisteren zetten de acht-

ACHTERGROND

door **Stefan Gybels**

tien gemeenten in Zuid-Limburg hun handtekening onder verder samenwerking. De gemeenten in Midden-Limburg deden dat al eerder, die in Noord-Limburg volgen nog. Wat die afspraken exact gaan behelzen, wordt de komende tijd uitgewerkt, waarbij er per regio andere aandachtsgebieden zijn. In steen gebeteld zijn de afspraken niet, zegt Teunissen. „Er kunnen altijd ontwikkelingen zijn waar we geen rekening mee hebben gehouden. Zie bijvoorbeeld de huisvesting van vluchtelingen en statushouders die van invloed is op het woonbeleid.” Maar de hoofdmoot zal hoe dan ook zijn: af van het navelstaren.

Gedeputeerde Teunissen: „Een plan kan nog zo goed zijn voor een individuele gemeente, als het de regio schaadt, gaat het niet door.”

De provincie kan voortaan sneller en steviger ingrijpen. Houdt een gemeente zich niet aan de gemaakte afspraken, dan kan de gemeente snel een gele of rode kaart trekken. Via de zogeheten verzorgingsverordening kan de provincie een streep zetten door plannen die indruisen tegen de regionale POL-afspraken. Nu is daar nog een langspendend juridisch traject, vaak tot aan de Raad van State toe, voor nodig.

Teunissen verwacht niet dat de provincie vaak als scheidsrechter zal hoeven optreden. „Omdat gemeenten deze afspraken zelf gaan invullen. Het is hun uitwerking, waar wij als provincie op toezien. Op een gegeven moment zijn deze afspraken ook niet meer nieuw. Toekomstige gemeenteraden zullen niet anders weten.”

En toch waren er ondanks de POL-afspraken botsingen tussen gemeenten en provincie over woonplannen. Daarbij stierven eerder samenwerkingplannen tussen gemeenten veelal in schoonheid. Papier bleek geduldig, de uitwerking was vaak weerbarstiger. Pas als die uitwerking nu wel stand houdt, en de kerktoren echt naar de achtergrond verdwijnt, zal er echt sprake zijn van een 'historisch moment'.